

Львівський національний університет
природокористування
Факультет агротехнологій та екології
Кафедра садівництва та овочівництва ім.
професора І.П. Гулька

<https://www.lnup.edu.ua/uk/>

<https://moodle.lnup.edu.ua/>

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКЛІМАТИЗАЦІЯ ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН»

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри садівництва та овочівництва ім. професора І.П. Гулька
Протокол №5 від 30 січня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Викладач (-і)	Рожко Іванна Семенівна, к. с.-г. н., доцент кафедри садівництва та овочівництва ім. професора І.П. Гулька
Контактний телефон викладача	+380679900049
e-mail викладача	ivanka_rozhko@ukr.net
Обсяг курсу	7 кредитів ЄКТС
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Акліматизація декоративних рослин» вивчає теоретичні та практичні аспекти акліматизації декоративних рослин в парках, ботанічних садах, оранжереях. Ознайомлює студентів з методами акліматизації, мікроклонального розмноження рослин, фенологічними спостереженнями, оцінкою декоративності виду, впливу різних чинників на адаптаційні процеси при акліматизації рослин. Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні аспекти акліматизації декоративних рослин. Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів ВО знань про теоретичні основи акліматизації декоративних рослин в нових умовах їх існування, формування системи знань про біоекологічні, морфологічні, декоративні особливості рослин з метою їх інтродукції і акліматизації, використання методів оцінки успішності інтродукції та адаптації, що зумовлені основними біологічними властивостями рослин (морозостійкістю, посухостійкістю, генеративною здатністю). Завданням є: формування відповідних умінь та навичок, а також засвоєння студентами фундаментальних біоекологічних і філогенетичних основ сучасної акліматизації декоративних рослин.	
3. Компетентності та результати навчання	
У результаті вивчення даного курсу студент повинен набути такі компетентності: • знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; • здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово- паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово- паркових робіт тощо). • здатність розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті; • здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну	

інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства;

- здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище;

- здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

Та програмні результати навчання:

- володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства;

- володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста;

- володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства;

- уміти кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.

- проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника;

- проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника;

- демонструвати знання щодо сучасних та новітніх методів проектування, будівництва, експлуатації та підвищення продуктивності зелених насаджень та їх біологічної стійкості, екологічних принципів використання природних ресурсів в умовах урбанізованого середовища.

Під час вивчення дисципліни студенти мають нагоду розвивати **нефахові м'які навички (софт скілс):**

- ✓ комунікативні навички: уміння ефективно спілкуватися письмово, вербально й невербально; аргументовано відстоювати свою позицію, вирішувати конфліктні ситуації; налагодження ділових відносин у команді.

- ✓ уміння виступати привселюдно: проводити презентації.

- ✓ керування часом – уміння виконувати поставлені завданнями у встановлені терміни.

- ✓ гнучкість і адаптивність: гнучкість, адаптивність і здатність

змінювати модель поведінки; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.

✓ лідерські якості: уміння ефективно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння планувати заходи для досягнення встановленої мети.

✓ особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, наполегливість.

4. Структура курсу

Обсяг курсу в годинах – 210 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
практичні заняття	48
самостійна робота	138

Інформаційний обсяг курсу

№ теми	Теоретичний курс		Практична підготовка		
	Тема та план лекції	К-сть год.	Теми практичних занять	К-сть	
				год.	балів
1.	Поняття про акліматизацію рослин. 1.1. Теоретичні основи акліматизації рослин. 1.2. Принципові основи методу кліматичних аналогів.	6	Методи акліматизації рослин (6 год.) Методи кліматичних аналогів, філогенетичних або родових комплексів (6 год.)	12	12,0
2.	Акліматизація рослин та її фактори. 2.1. Основні завдання акліматизаційних робіт. 2.2. Ступінчата акліматизація рослин. 2.3. Вплив основних лімітуючих факторів на акліматизацію рослин. 2.4. Аналіз кліматичних умов регіонів-донорів інтродуцентів.	6	Методи геоботанічних едифікаторів, агрокліматичних аналогів (8 год). Система фенологічних постережень (6 год.).	14	12,0
3.	Критерії визначення успішності акліматизації рослин. 3.1. Морфометричні,	6	Шкала рівнів акліматизації дерев та чагарників за	10	10,0

	фенологічні, дослідження органів і тканин обраних інтродуцентів. 3.2. Лісонасінне районування. 3.3. Лісокультурне районування		етапами онтогенезу (4 год.). Оцінка декоративності видів (6 год.)		
4.	Методи акліматизації рослин. 4.1. Методи оцінки у успішності акліматизації рослин. 4.2. Метод порівняльного вивчення палеоареалів та сучасних ареалів рослин. 4.3. Моделі мікроклонального розмноження рослин. 4.4. Штучне створення сприятливих мікрокліматичних умов для вирощування рослин в закритому ґрунті. 4.5. Штучна зміна життєвої форми рослин.	6	Анатомічні, фізіологічні дослідження органів і тканин обраних інтродуцентів (6 год.). Якісні реакції на визначення в клітинах білків, жирів, вуглеводів (6 год.).	12	16,0
Всього		24 год.		48 год.	50 б.
5. Політика курсу					
Політика щодо дедлайнів та перескладання:		Перескладання розділів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняного).			
Політика щодо академічної доброчесності:		Списування під час підсумкових модульних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Підготовлені реферати опрацьованих самостійних тем повинні відображати зміст теми, містити структурований, графічний (табличний) матеріал, мати коректні текстові посилання на використану літературу.			
Політика щодо відвідування:		Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад,			

	карантин, повітряна тривога, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн або змішаній або асинхронній формі.
6. Методи контролю та система оцінювання	
- усне опитування – фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів. - перевірка результатів аудиторної та самостійної роботи – рефератів, тестів. - семестрова атестація – екзамен. Загальні критерії оцінок (шкала ECTS/національна шкала): 90-100/«відмінно» – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, лаконічному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності; 74-89/«добре» – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності; 60-73/«задовільно» – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно; 0-59/«незадовільно» – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.	
7. Рекомендована література	
1. Білик Я. Я., Гринюк Ю. Г. Фенологічні спостереження на об'єктах природно-заповідного фонду як складова моніторингу кліматичних змін. <i>Природнозаповідни й фонд України – минуле, сьогодення, майбутнє</i>: мат. міжнар. наук.-практ. конф., 26-28 травня 2010 р. Тернопіль: 2. Івченко А. І., Пацура І. М., Мельник А. С. Акліматизація деревних інтродуцентів та можливість впровадження їх в озеленення та лісове господарство URL: http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Li_sove_gospodarstvo-l-p-d-promyslovist/2006_3_2/38_Iwczenko_LG_32.pdf 3. Мельник А. С., Мельник Ю. А. Шкала рівнів акліматизації дерев та чагарників за етапами онтогенезу// <i>Наук. вісник УкрДЛТУ</i>: 36.	

наук.-техн. праць. Львів: УкрДЛТУ. 1998, вип. 9.1. С 129-130.

4. Коваленко О. А. Стрес та адаптація рослин. Методичні рекомендації. Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет. 2020. 71 с.

5. Лаптев О. О. Інтродукція та акліматизація рослин з основами озеленення. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. 109 с.

6. Приседський Ю. Г. Адаптація рослин до антропогенних чинників (підручник для студентів спеціальностей біологія, екологія та середня освіта вищих навчальних закладів). ДонНУ імені Василя Стуса. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД2, 2017. 98 с.

7. Рахметов Д. Б. Наукові основи адаптації економічно цінних інтродуцентів та рідкісних рослин. Адаптація інтродукованих рослин в Україні : монографія. Київ : Фітосоціоцентр, 2017. С. 12

8. Сікура Й. Й., Капустян В. В. Інтродукція рослин (її значення для розвитку цивілізації, ботанічної науки та збереження біорізноманіття рослинного світу). К.: Фітосоціоцентр, 2003. 280с.

9. Яцик Р. М. Гайда Ю. І., Гудима В. М. Основи інтродукції та адаптації деревно-кущових видів рослин: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 196 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, методичного кабінету кафедри садівництва та овочівництва ім. професора І.П. Гулька (каб. 222а), державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет з переліком сайтів:

www.compfruittree.com

www.haslo.com.pl

www.szkolkarstwo.com.pl

www.sadinfo.pl

<http://ukrlibrary.org>

<http://www.nbu.gov.ua/e-Journals>